

Postřehнул jsem, že se k myčce blíží traktor. Věděl jsem, že jakmile sedlák ten vehikl umeje a opláchne, budu muset já dojít umejt a opláchnout podlahu. Jako vedoucí benzínky jsem musel vyřizovat všechny záležitosti spojený se zaměstnáváním lidí, vedením účetnictví, uzavíráním pracovních smluv, bezpečností práce a podobně, ale hádejte, co vedoucí benzínky dělá nejčastěji? Nejčastěji meje. A na čestným druhým místě je pečení rozinkovejch bochánků.

Naslouchal jsem tichu. Teda, tady ticho není nikdy, ozývá se tu rovnoměrná stálá symfonie zvuků, který neumlknou, dokud neskončí víkend, dokud chataři neodjedou domů a my nezačneme prodejnu na noc zase zavírat. Ty zvuky vydávají kávovary, opékače párků, ledničky, mrazáky. Každěj přístroj má vlastní zvuk – nejtypičtější zní rozpékač housek na hamburgery. Ten vrčí tak nějak vřeleji, skoro jako dobře promazaněj motor, pokud teda zavřete oči a vrátíte se v duchu do minulosti. Když u nás byl manažer prodeje naposledy, navrhnul, abych v obchodě pouštěl tichou muziku. Že prej výzkumy ukazujou, že správně zvolená hudba ovlivňuje jak chuť zákazníků nakupovat, tak hlad. Pomalu jsem přikývnul, ale nic jsem neřekl. Mám rád ticho. Brzo vrznou dveře. Dorazí nejspíš nějakěj řemeslník, ti sem totiž většinou jezdí pro benzín nebo na kafe ještě před sedmou.

Všimnul jsem si, že sedlák tankuje do traktoru nesilniční motorovou naftu, na kterou se nevztahuje silniční daň. Věděl jsem, že až dojede domů, kapánek jí skončí v jeho soukromým autě, ovšem to ať si vyřídí s policií, mně do toho nic není.

Přelítnul jsem pohledem po čerpacích stojanech, po silnici a po stezce pro pěší i cyklisty a upřel jsem ho na jeden typický venkovskej dřevěnej barák o dvou patrech, vybudovanej těsně po válce, s verandou obrácenou

k Budalsvannet, s oknama špinavejma od silničního prachu a s obrovským plakátem na fasádě inzerujícím kadeřnický služby a solárko tak, že kolemjdoucí museli mít dojem, že stříhání i opalování tam probíhá simultánně, jak se říká. Přímo v obejváku. Nikdy jsem tam neviděl vcházet nikoho jinýho než místňáky a všichni ve vsi věděli, kde Greta bydlí, takže k čemu ten plakát sloužil, mi bylo záhadou.

Greta teď stála u krajnice, v kroksech a tričku jí musela bejt kosa, rozhlídla se napravo a nalevo a pak přešla směrem k nám.

Před pouhejma šesti měsícema jeden řidič z Osla o kousek dál smetl učitele norštiny a pak tvrdil, že si nevšimnul padesátky. Mít benzínku v malý obci má svoje výhody i nevýhody. Výhodou je, že u vás místní nakupujou potraviny a že omezení rychlosti na padesát kiláků v hodině k vám spontánně zavádí ty, co tu nebydlí. Když jsem ještě provozoval dílnu, přispívali jsme do rozpočtu vesnice taky tím, že zákazníci, který nebyli odsud, ale potřebovali větší opravu, se obvykle najedli v místní hospodě a přenocovali v jedný chatce v kempu dole u vody. Nevýhoda spočívala v tom, že snížení provozu tu bylo akorát otázkou času. Řidiči chtějí do cíle jezdit po rovných úsecích, kde se smí devadesátkou, a ne se motat nějakou pitomou vesnicí. Návrh nový silnice první třídy, která by Os mījela, už byl hotovej dávno – prozatím nás vždycky zachránila poloha, protože provrtání tunelu našima horama by bylo zkrátka a prostě pro silniční úřad moc drahý. Jednou ale tunel bude. To je jistý stejně jako to, že slunce za dvě miliardy let rozmetá naši sluneční soustavu na cimprcampr, a takhle dlouho to s tím tunelem trvat nebude. A jestli se ocitneme mimo silnici, můžeme to všichni, co z tranzitu žijeme, rovnou zabalit. Ovšem i pro zbytek vesnice to bude znamenat šok podobnej tomu, jakej nastane, až se

odporoučí slunce. Sedláci budou dál dojit svoje krávy a pěstovat to, co je takhle vysoko schopný vyrůst, jenže čím se budou bez silnice živit všichni ostatní? Budou si vzájemně stříhat vlasy a opejkat se v solárku až na uhel?

Vrzly dveře. Za našeho mládí mívala Greta šedobílou pleť a zplihlý matný vlasy. Pleť měla šedobílou pořád, jenom vlasy nosila strašidelně natrvalený a kvůli tomu vypadala úplně nechutně, jestli chcete něco vědět. Člověk si samozřejmě nemůže osobovat právo na krásu, ale Gretě Pánbůh fakt nenadělil. Záda, zátylek i kolena měla tak nějak ohnutý, dokonce i její obří nosan vypadal jako cizí prvek, jako něco, co jí kdosi násilím vrazil do úzkýho obličjeje. A zatímco v případě nosu byl Stvořitel velkorysej, na zbytku dost šetřil. Obočí, řasy, prsa, boky, tváře, brada – Greta neměla vlastně nic z toho. Její tenký rty připomínaly žízaly. V mládí si na ty žízaly matlala silnou vrstvu jasně rudý rtěnky, která jí vlastně slušela. Pak se najednou líčit přestala, muselo to bejt někdy v době Carlova odjezdu ze vsi.

Jo, možná že ostatní Gretu Smittovou takhle nevnímali, možná jim připadala svým způsobem přitažlivá, možná můj pohled na její zevnějšek ovlivňovaly moje názory na její nitro. Netvrdím, že je Greta přímo zlá, jsem si jistej, že pro to existuje nějaká lichotivější psychiatrická diagnóza, jak se říká.

„Dneska řeže jako žiletky,“ podotkla. Tím nejspíš myslela severák, kterej s sebou do údolí vždycky přinášel závan ledovce a připomínku pomíjivosti letního období. Greta vyrostla tady ve vsi a tenhle způsob vyjadřování zřejmě pochytila od rodičů, který se sem přistěhovali ze severního Norska, provozovali tu kemp, dokud nezkrachoval, a pak skončili v invalidním důchodu, protože jim oběma doktoři jako důsledek cukrovky diagnostikovali vzácnou formu periferní neuropatie, což je choroba, při který má člověk pocit, že chodí po střepech. Gretin

soused mi jednou vyprávěl, že tahle neuropatie není nakažlivá, takže ze statistickýho hlediska to musí být zázrak. Ale statistický zázraky se dějou pořád a Gretini rodiče teď bydleli v druhým patře přímo nad plakátem „Salón Greta – vlasová péče s bronzem“ a zřídka se ukazovali venku. „Takže Carl se vrátil?“

„Jo,“ přitakal jsem, ačkoli jsem věděl, že se ode mě odpověď nečeká. Šlo o konstatování, který Greta pronesla s otazníkem jenom proto, abych jí sdělil důvody Carlova návratu. Což jsem neměl v úmyslu. Greta měla ke Carlovi nezdravej vztah. „Co si dáš?“

„Myslela jsem, že se měl v Kanadě dobře.“

„Lidi někdy dostanou chuť vrátit se domů, i když se mají dobře.“

„Tamní trh s nemovitostmi je evidentně dost nevyzpytatelný.“

„Jo, buď letí vzhůru děsně rychle, nebo trochu pomalejc. Kafe? Rozinkovej bochánek?“

„Těžko říct, co pracháče z Toronta vede k návratu do naší vesnice.“

„Lidi,“ odpověděl jsem. Greta si zkoumavě prohlížela můj kamennej výraz.

„Možná,“ kývla. „Ale slyšela jsem, že si s sebou přivezl Kubánku.“

Jeden by ji v tuhle chvíli skoro až politoval. Invalidní rodiče, místo nosu meteorit, žádný zákazníci, žádný řasy, žádněj chlap, žádněj Carl a zdánlivě žádná touha najít si někoho jinýho. Jenže pod tím vším se jako podvodní skalisko skrejvala zášť, kterou člověk objevil až ve chvíli, co na ni narazil. Možná tu platil Newtonův zákon, že každá akce vyvolává odpovídající reakci, a proto bylo třeba veškerou bolest, kterou jí někdo způsobil, způsobil zase jinejm. Kdyby ji Carl kdysi v opilosti během jedný vesnický zábavy vstoje u stromu neopíchal, možná by se teď takhle nechovala. Anebo možná chovala.

„Kubánku,“ zopakoval jsem a otřel pult. „To zní, jako by si přivezl doutník.“

„Vid' že jo?“ opáčila a naklonila se přes pult ke mně, jako bysme spolu sdíleli politicky nekorektní názory. „Hnědá barva, dobře se drží a... a...“

Snadno se rozpálí, mihlo se mi hlavou mimovolně, ačkoli jsem měl ze všeho nejvíc chuť nacpat Gretě do pusy rozinkovej bochánek, aby z ní přestalo lízt to svinstvo.

„... smrdí,“ vymyslela nakonec. Žížalí pusa se jí zavlnila, ta analogie, jak se říká, ji očividně rozveselila.

„Akorát že není z Kuby, ale z Barbadosu.“

„Jo jo,“ pokývala Greta hlavou. „Thajky, Rusky, jistě bude poslušná.“

Prohrál jsem, už jsem nedokázal zakrejt, že jsem se nechal vyprovokovat. „Cos to řekla?“

„Že bude jistě moc slušná,“ zazubila se Greta triumfálně.

Přešlápnul jsem. „Greto, co chceš?“

Greta upřela pohled na polici za mnou. „Máma potřebuje baterky do dálkového ovládání.“

O tom jsem dost pochyboval, protože její máma si je tu kupovala před dvěma dny, dopajdala se sem na těch svých pochroumaných nohách, jako by kráčela po lávě. Podal jsem baterie Gretě a namarkoval je.

„Shannon,“ pronesla Greta a snažila se přitom zastrčit kartu do terminálu. „Viděla jsem její fotky na Instagramu. Není nějaká vadná?“

„Nevšimnul jsem si,“ opáčil jsem.

„No tak, někdo z Barbadosu přece nemůže bejt tak bílej? A co to má s okem?“

„Dálkový ovládání teď bude šlapat jako švýcarský hodinky.“

Greta vytáhla kartu z terminálu a zastrčila ji do peněženky. „Tak na viděnou, Royi.“

Pomalou jsem přikývnul. Jasně že se uvidíme, to platí pro všechno a všechny v týchle vesnici. Greta se mi tím snažila sdělit něco víc, proto jsem přikývnul, jako bych to pochopil, a jenom jsem doufal, že tím pádem si nebudu muset vyslechnout i ten zbytek.

Dveře se za ní pozvolna zavíraly, ale nedověřely se úplně, i když jsem nedávno zavírač přitáhnul. Nejvyšší čas namontovat sem ty nový, automatický.

V devět dorazil do práce další zaměstnanec a já měl konečně čas na to, abych opláchnul myčku po tom traktoru. Jak jsem si myslel, na podlaze se válely velký hroudy hlíny a bláta. Měl jsem tu trochu čisticího chemického prostředku Fritz, kterej odstraní kdeco, oplachoval jsem podlahu a vzpomínal přitom na dobu, kdy jsme byli pubertáci a mysleli si, že život se nám může obrátit vzhůru nohama každě den, a taky se nám každě den vzhůru nohama obracel. Najednou jsem ucítil cosi mezi lopatkama. Něco jako teplo takový tý červený laserový tečky, když vás zaměří zásahovka. Proto jsem sebou necuknul, když se za mnou ozvalo tichý zakašlání. Otočil jsem se. „Proběhl tady souboj v bahně?“ zeptal se místní policejní náčelník. V úzkejštech se mu pohupovalo cígo.

„Byl tu traktor,“ opáčil jsem.

Přikývnul. „Takže tvůj bratr se vrátil?“

Místní policejní náčelník Kurt Olsen byl štíhlejš chlap s propadlejšma tvářema a knírem ve tvaru podkovy, v koutku pusy mu vždycky viselo bago a nosil obtažený džíny a holínky z hadí kůže, ve kterejch chodíval jeho táta. Kurt se vůbec čím dál víc podobal Sigmundu Olsenovi, bejvalýmu místnímu policejnímu náčelníkovi. Ten měl taky dlouhý světlý vlasy a připomínal mi Dennise Hoppera z *Bezstarostné jízdy*. Kurt Olsen měl nohy do O tak, jak je mívají některý fotbalisti. Byl

o dva roky mladší než já a svýho času vedl jako kapitán místní tým hrající čtvrtou divizi. Měl solidní techniku, uvažoval takticky a dokázal bez přestávky běhat celejch devadesát minut, i když hulil jako dvě fabriky. Všichni tvrdili, že by měl hrát vyšší soutěž. Jenže to by se musel přestěhovat do větší obce a riskoval by, že skončí na střídačce. A proč by měl status místního hrdiny vyměnit za něco takovýho? „Přijel včera,“ potvrdil jsem. „Jaks to zjistil?“

„Takhle,“ odpověděl, rozvinul plakát, co měl v ruce, a přidržel mi ho před očima.

Zeslabil jsem proud vody. „POJĎTE S NÁMI ZA POHÁDKOU!“ hlásal nadpis. A pod ním stálo: „VYSOKOHORSKÝ SPA HOTEL OS.“ Četl jsem dál. Policejní náčelník mi dopřával čas. Chodili jsme do stejny školy a možná věděl, že mě můj třídní učitel označil za „lehkého dyslektika“. Když o tom pak informoval moje rodiče a jedním dechem dodal, že dyslexie je do značné míry dědičná, táta vyletěl a zeptal se ho, jestli tím chce říct, že jsem nemanželskej. Jenže pak mu máma připomněla, že jeden jeho bratranec z Osla, Olav, se kterým to dopadlo celkem špatně, je taky dyslektik. Jakmile se tahle informace donesla Carlovi, nabídnul se, že se mnou bude čtení trénovat, jak to nazval. Víam, že to myslel dobře, že by do mě s radostí investoval čas i námahu. Přesto jsem odmítnul. Kdo by stál o to, aby ho učil mladší brácha?

Plakát zval na schůzku s investorem do společenského domu v Årtunu. Stálo tam, že jsou všichni vítaní, že se svým příchodem k ničemu nezavazují a že se bude podávat káva a vafle.

Došlo mi to, než jsem dočetl ke jménu a k podpisu úplně dole. Kvůli tomuhle se teda brácha vrátil domů.

Za jménem – Carl Abel Opgard – měl uvedenej titul. Master of Business. Panečku.